

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

492

Szerző

Cím Törvényjavaslat az új
Nemzeti színházról.

Hely

Nemzeti Színház

Idő

"1914"

Forrás:

Pesti hírlap

Személy

Bp.

1914 VII/9

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Törvényjavaslat az új Nemzeti színházról.

A kultuszminister a képviselőház szerdai ülésén betérjesztette a budapesti Nemzeti színház új épületének létesítéséről — helyesebben: a már régóta huzódó, egyre változó és egyre nagyobb építési összeget követelő színházépítési terv költségeinek fedezéséről szóló törvényjavaslatot. Helyesebb annak idején és helyesebb most is, hogy országunk első színháza, legelőkelőbb drámai műintézete méltó és a mai megváltozott igényeknek megfelelő hajlékhoz jusson. A régi épület, melyhez annyi nemzeti és kulturális emlék és tradíció fűződött, tűzveszélyesnek találtatott és ezért lebontott; a kegyelet — és a Grassalkovich-féle kikötés — azt kívánta, hogy a réginek telkén épüljön föl az új Nemzeti színház is. Eddig rendén volna minden. De hogy az 1912-ben már amugy is igen magas összegben, három millió hatszázezer koronában előirányzott építési összeget a kultuszminister kevesli és már most, az építés megkezdése előtt, több mint fél millióval többet kér, vagyis négy millió kétszázezer koronát; és hogy még az sem bizonyos, hogy ezt a praeliminált összeget nem haladja-e majd túl a tényleges kiadás, az már kevésbé helyeseltető. Elvégre öt millió koronát költeni egy színházépületre ebben a szegény országban, ahol a tulsufolt kórházakban megtagadják a betegek fölvetelét, hol rosszul javadalmazott tanítók nagy része inséggel küzd s hol a legfontosabb kulturális és közjóléti intézkedések nem valósíthatók meg, mert arra nincs pénz — talán tulszott szinpártolásra vall.

Közp. nyomt. XX. cs. 81. sz.

Elvégre az a fő, hogy az új Nemzeti színházban is jól játszanak és jó darabokat adjanak, ehhez pedig nem kell öt milliányi költsékezéssel létesített palota; ezt szerényebb és olcsóbb kivitelű új épületben is meg lehet valósítani. A ma betérjesztett törvényjavaslatnak ez az anyagi intézkedése tehát mindenképen helytelenítendő.

De aggodalmat kelthet a törvényjavaslatnak az a másik intézkedése is, hogy miután az új épülethez nem elegendő a régi, Grassalkovich-féle telk, ennél fogva az építkezéshez meg kell szerezni az egyetemi alap szomszédos telkéből is még 431.85 négyszömméter területet. Az új Nemzeti tehát két, különböző jogi elbírálást igénylő telken fog épülni. Az épület nagyobb része a régi Grassalkovich-féle telken, amely a Magyar Nemzeti Theatrum céljaira ajándékozott ugyan, de amely telekre a virtuális, helyesebben mondva aféle eszményi tulajdonjog még mindig az ajándékozó utódjait illeti s bizonyos

esetben azok javára föl is éledhet — és az egyetemi alaptól megszerzendő telken, mely mint az 1869-ben a Nemzeti színház bérháza számára megvásárolt Westermayer-féle telek is állami tulajdonná válik. Vagyis az épület egyik része superficies, a másik része állami köztelken áll. Nemcsak az eltérő telekkönyvi kezelés, de a máskülönben is előállható jogi komplikációk miatt épen nem szerencsés megoldás ez a mondhatni dualisztikus jellegű telken történő építkezés.

Hogy a színház telkének ez a kibővítése újabb telekvétel útján nemcsak az épület terjedelme miatt, hanem más okból is történik, kitűnik a törvényjavaslat indokolásának azon részéből, mely elárulja,

hogy a színházépület és a Rákóczi-uti szomszédos ingatlan — vagyis a Pannónia-szálloda — közt tizenkét méter széles utca nyitnak; hogy az épület főhomlokzata a Múzeum-köruton az utcavonaltól 5.15 méterre lép vissza és hogy az egyetemi vegytani intézet fölül pedig tizenöt méter széles lesz az uteköz.

A kultuszminister hosszabb beszéd kíséretében terjesztette be a törvényjavaslatot, annak célszerűsége mellett érvelvén és végül arra kérte a képviselőházat, hogy a javaslatot adják ki a közoktatásügyi és a pénzügyi bizottságoknak. A képviselők ilyen értelemben határoztak.

A törvényjavaslat szövege egyébiránt a következő:

Törvényjavaslat a budapesti Nemzeti Színház új épületének létesítéséről. 1. §. A vallás- és közoktatásügyi minister felhatalmaztatik, hogy a budapesti Nemzeti Színház részére az e célra az állami költségvetésben megállapított és megajánlott hitelösszegek felhasználásával új épületet létesítsen. 2. §. Az építkezés költsége 4.200.000 K. Ez összegből 2.100.000 K az 1912—1914/15. évi költségvetésbe beillesztve lévén, a fennmaradó hitelösszeg, 600.000 K-ás részletekben, a következő évek állami költségvetéseit terheli. Az épület belsejének művészi díszítésére a most említett összegben tul szükséges költség az évi költségvetésben a művészeti célok támogatására fölvetett javadalomból fedezendő. 3. §. Az épület akként létesítendő, hogy az a Budapest székesfőváros pesti részének 5.237. és 5.248. sz. telekkönyvi betétében, a „Nemzeti Színház”, mint telekkönyvi tulajdonos nevéen álló, 5.294. és 5.295. hr. számok alatt fölvetett, továbbá ugyancsak a székesfőváros pesti részének 5.352. sz. telekkönyvi betétében az egyetemi alap nevéen álló, 5.299. hr. számú szomszédos telkéből e célra szükséges 431.85 m² nagysá-

gújú szomszédos ingatlan és a színház között addig, amíg a nyilvános forgalom részére 13 m. széles utca nyitnak, 6 méter távolság hagyandó, amely mintegy 1 méter mély, 4.6 méter széles ívű nyílással bíró toldaléképülettel beépítendő. Viszont az egyetemi épületek felé maradó köz szélessége, a legszűkebb helyen mérve, 10.5 méter. 5. §. E törvényt a vallás- és közoktatásügyi minister hajtja végre.